

Euroopa Liidu
Nõukogu

Luxembourg, 20. juuni 2016
(OR. en)

10393/16

COAFR 187
ACP 94
CFSP/PESC 509
RELEX 540
MIGR 119
POLMIL 64
CIVCOM 119

MENETLUSTE TULEMUS

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Kuupäev:	20. juuni 2016
Saaja:	Delegatsioonid
Eelmise dok nr:	9807/16
Teema:	Sahel – Nõukogu järeldused

Delegatsioonidele edastatakse lisas nõukogu järeldused Saheli kohta, mille nõukogu võttis vastu oma 20. juunil 2016. aastal toimunud 3477. istungil.

Nõukogu järeldused Saheli kohta

1. Mali rahu ja leppimise lepingu allkirjastamine aasta tagasi oli tähtis verstapost Saheli piirkonnas rahu ja stabiilsuse saavutamisel. Praegune olukord Malis ja Saheli piirkonnas näitab edasiminekut. Riiklikul, piirkondlikul ja riikideülesel tasandil on aga endiselt olulisi lahendamist vajavaid väljakutseid. Täna kinnitab EL taas enda võetud kohustust toetada piirkonda, nagu on välja toodud 20. aprillil 2015 vastu võetud Saheli piirkondlikus tegevuskavas (2015–2020), ning Mali rahu ja leppimise lepingu rakendamist, tehes seda koos vahendusrühma teiste liikmete ja rahvusvahelise kogukonnaga.
2. EL avaldab tunnustust viie G5 Saheli riigi (Mauritaania, Mali, Burkina Faso, Niger ja Tšaad) poliitilistele juhtidele ning Aafrika Liidule, ECOWASile ja ÜRO-le piirkonda mõjutavate tohutute julgeoleku-, rände-, valitsemis- ja arengualaste väljakutsetega tegelemisel ning kinnitab taas enda võetud kohustust toetada riikide juhitavaid ja piirkondlikke algatusi, nagu G5 Sahel. Sellega seoses tervitab nõukogu liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja poolt kokku kutsutud teist ministrite kohtumist, mis toimus 17. juunil Brüsselis ja millel osalesid G5 Saheli välisministrid ning president ja alaline sekretär. Nõukogu kutsub kõrget esindajat, ELi eriesindajat Sahelis, Euroopa Komisjoni ja liikmesriike üles jätkama jõupingutusi G5 Saheli ja ELi partnerluse edasiseks tugevdamiseks. Nõukogu tervitab samuti G5 kohtumise raames toimunud Liibüa, Nigeri ja Tšaadi välisministrite kolmepoolset piirihalduse teemalist kohtumist, millel kõrge esindaja toonitas konkreetse koostöö vajadust.

3. EL rõhutab, kui tähtis on jätkuvalt Saheli piirkonnaga aktiivselt tegeleda, sealhulgas seoses Magribi piirkonna naaberriikide ja Liibüaga. ELil on piirkonnas tähtis roll, kohaldades mitmesuguseid vahendeid järgmistes valdkondades: diplomaatia, pikaajaline arengukoostöö, inimõiguste toetamine, stabiliseerimisalased jõupingutused, vastupanuvõime suurendamine, humanitaarabi ja julgeolek, sealhulgas ÜJKP missioonid. Nõukogu tervitab Saheli piirkonnas tervikliku lähenemisviisi rakendamisel tehtud edusamme. Nõukogu toonitab vajadust tagada, et kättesaadavaid vahendeid kasutatakse tõhususe ja sünergia saavutamiseks strateegiliselt ja koordineeritult, ning tegeleda ebastabiilsuse ja ebaseadusliku rände algpõhjustega.
4. EL tervitab põhiseadusliku korra taastamist Burkina Fasos, mida EL on pühendunult toetanud, ning valimiste korraldamist Nigeris ja Tšaadis. Samuti kordab EL, et on pühendunud kaasavate ja läbipaistvate demokraatlike protsesside toetamisele, eeskätt mis puudutab poliitilist dialoogi, võtmetähtsusega demokraatlikke institutsioone ja osalejaid ning säästvat arengut, millest saab kasu kogu elanikkond ja mis on julgeolekualase olukorra parandamisega tihedalt seotud, nagu on märgitud ELi Saheli piirkonna julgeoleku- ja arengustrateegias.
5. EL mõistab karmilt hukka kõik terrorirünnakud, mille AQIM, Daesh, Ansar Dine ja Boko Haram ning nendega seotud rühmitused on ellu viinud tsiviilisikute, riiklike ja rahvusvaheliste jõudude vastu Nigeris, Malis, Burkina Fasos ja Côte d'Ivoire's ning ÜRO mitmemõõtmelise integreeritud stabiliseerimissiooni vastu Malis (MINUSMA). EL mälestab terroristliku vägivalla tsiviilohvreid ja tunnustab Saheli piirkonnas stabiilsuse toetamisele pühendunud riikide vägede tehtud jõupingutusi. EL rõhutab kurjategijate kohtu ette viimise olulisust ja tervitab Prantsusmaa jätkuvat osalemist operatsiooni Barkhane kaudu, mis on Saheli piirkonnas terrorismi vastu võitlemisel jätkuvalt otsustava tähtsusega. Sellega seoses rõhutab EL, et kõik pooled peavad tagama tsiviilisikute, sealhulgas ÜRO personali ja humanitaarabitöötajate kaitse, samuti inimõiguste ja rahvusvahelise humanitaarõiguse austamise.

6. EL on jätkuvalt mures praeguseks tehtud edusammude tempo ning rahu ja leppimise lepingu tagasihoidliku rakendamise pärast. EL kutsub kõiki allakirjutanuid üles tegema kõik endast oleneva, et leping kiiresti rakendada ning täita sellega seotud kohustused, sealhulgas detsentraliseerimise ja lepitamise protsessid, Mali põhjaosa arengustrateegia rakendamine ning julgeolekusektori reformi (SSR) ja desarmeerimise, demobiliseerimise ja taasintegreerimise protsessi (DDR) kiirendamine. EL tervitab allakirjutanute edusamme seoses sellega, et 13. ja 14. juunil lepidi seirekomitees kokku Mali põhjaosas võimu jagamise ajutise korra põhimõtted ja ajakava. Eeskätt kutsub EL kõiki pooli tungivalt üles panema tööle kokkulepitud üleminekuvalitsused ning esitama terviklikud ja eelnevalt kindlaks määratud nimekirjad endiste mässuliste võitlejate rehabilitatsioonilaagritesse paigutamiseks. Rahuprotsessi rikkujad võetakse nende tegude tagajärgede eest vastutusele. Endiselt on kõige tähtsam kestlik ja kaasav rahu kindlustamine, eriti koos naiste ja haavatavate elanikkonnarühmade aktiivse kaasamisega. EL tunnustab Alžeeria otsustavat tähtsust Mali rahuprotsessis. EL toetab tugevalt MINUSMA tööd ja selle tihedat koostööd muu hulgas ÜRO peasekretäri eriesindajaga. EL toetab jätkuvalt SSRi ja DDRi, kooskõlastades tihedalt tegevust MINUSMaga ja ÜJKP missioonidega. Nõukogu tervitab samuti ELi liikmesriikide osalemist missioonides MINUSMA, EUTM Mali, EUCAP Sahel Mali ja EUCAP Sahel Niger.
7. EL tunneb muret rändajate ebaseadusliku üle piiri toimetamise ning inim-, uimasti- ja relvakaubanduse järjest laiemal leviku üle Saheli piirkonnas. Sellised ebaseaduslikud tegevused mõjutavad negatiivselt piirkonna stabiilsust ja julgeolekut. Samuti on sellest saanud terrorirühmituste ja teiste Saheli stabiilsuse ohustajate tuluallikas. ELile valmistab samuti muret oht, mida kuritegelikud võrgustikud põhjustavad piirkonna riikide õigusriigi põhimõtete, riigivõimu ning julgeoleku- ja kohtusüsteemide õõnestamisega. EL on valmis tegema piirkonna riikidega koostööd, kehtestamaks tõhusad meetmed kuritegelike võrgustike ja nendega seotud ebaseaduslike ärimudelite tegevuse takistamiseks. Julgeolekuvaldkonna suutlikkuse suurendamise toetamine Saheli riikides on üks tähtsamaid prioriteete ning EL ja liikmesriigid on valmis kasutama kõiki asjakohaseid vahendeid selle eesmärgi saavutamiseks.

8. EL on arvamisel, et Lääne-Aafrikast Saheli kaudu Euroopa Liidu suunas liikuvate ebaseaduslike rändajate suureneva arvuga tuleb tegeleda viivitamata ja see on hädavajalik, eelkõige seoses nende liikumisega Nigeri kaudu Liibüasse, mis võib sageli nende elu ohtu seada. Toetudes Valletta tegevuskavale ja viidates nõukogu 23. mai 2016. aasta järeldustele rände välisaspektide kohta, tuletab EL meelde, et rändekriis vajab praeguses seisus nii viivitamatuid kui ka pikaajalisi lahendusi, kasutades selleks laiapõhjalisemat ja tasakaalustatud lähenemisviisi, mis põhineks vastastikuse vastutuse põhimõttel ja dialoogil, samuti tulemuslikul tegelemisel rände algpõhjustega. Koostöö kõigi rändega seotud küsimuste puhul, sealhulgas päritoluriiki tagasisaatmise ja tagasivõtmise küsimustes, on endiselt tähtsal kohal. Oluline on tegeleda ebaseadusliku rände algpõhjustega Saheli piirkonnas, sealhulgas tehes jõupingutusi inimarengu näitajate ja julgeolekuolukorra parandamiseks. Saheli piirkonna ja naaberriikide stabiilsuse ja julgeoleku tagamisel on tähtsal kohal piiriüleste küsimuste integreeritud haldamise tugevdamine. EL kordab oma pühendumust toetada rändehaldust ja integreeritud piirihaldust Saheli piirkonnas ja Tšaadi järve ümber, kasutades selleks meetmeid vastupanuvõime suurendamise, halduse, arengu ning julgeoleku valdkonnas ning tehes seda osana üldisest terviklikust lähenemisviisist.
9. Seoses sellega märgib nõukogu ära Euroopa Komisjoni ettepaneku uute partnerlusraamistike loomiseks rände parema haldamise nimel, alustades kõige tähtsamatest kolmandatest päritolu- ja transiidiriikidest.

10. EL tervitab ELi Aafrika jaoks mõeldud hädaolukorra usaldusfondi panust kui tähtsat täiendavat abivahendit, mida saaks strateegiliselt kasutada Saheli piirkonna stabiilsuse, julgeoleku ja vastupanuvõimega seotud tervikliku lähenemisviisi tugevdamiseks. EL jätkab aktiivsemat koostööd Saheli piirkonna riikidega, võttes aluseks vastastikuse vastutuse põhimõtte. Selles plaanis on usaldusfondiga seotud projektid, mille eesmärk on tegeleda kaardistatud vajadustega ning avaldada mõõdetavat mõju jätkusuutlikul viisil nii viivitamata kui ka pikemas perspektiivis, endiselt kõnealuse piirkonnaga tehtava ELi pikaajalise koostöö oluline osa. EL väljendab heameelt meie G5 Saheli partnerite taotlusel vastu võetud projektide üle, mille hulgas on julgeoleku- ja piirihalduse projektid, et tagada tõhusam territoriaalne kontroll ja võidelda tõhusamalt ebaseaduslike voogude ja ebaseadusliku kaubandusega. EL tõstab esile vajaduse tihedama koostöö järele eri algatuste vahel ja pikemaajalise julgeolekusektori reformi kava järele.
11. EL rõhutab, kui tähtis on mitmete rahvastiku kasvuga seotud probleemidega võitlemisel tervikliku lähenemisviisi olemasolu ning kinnitab, et Saheli piirkonna võtmetähtsusega prioriteet on endiselt noored. Selleks et kindlustada edu arengu vallas, võidelda vägivaldse äärmusluse ja radikaliseerumise vastu ning hoida ära kasvavat rändesurvet, on tähtis pakkuda kõigile noortele kättesaadavat põhiharidust, kutseõpet, samuti paremaid töövõimalusi, paremate töökohtade loomist ja paremaid majanduslikke väljavaateid. EL kutsub üles looma kaasavaid ja soopõhiseid algatusi, mille eesmärk on tugevdada naiste tähtsat rolli Saheli piirkonna riikide ühiskondades. Rahvastiku kasvu probleemiga tegelemisel on vaja teha edusamme ka naiste mõjuvõimu suurendamisel ja tüdrukutele võrdsete haridusvõimaluste pakkumisel, et tagada piirkonna jätkusuutlik areng, majanduskasv ja jõukus.

12. EL tõstab esile oma jätkuva ja areneva panuse Saheli piirkonna stabiilsusesse oma ÜJKP missioonide kaudu Malis ja Nigeris, nimelt missioonide EUCAP Sahel Mali, EUTM Mali ja EUCAP Sahek Niger kaudu, mida viiakse läbi tihedas koostöös vastuvõtivate riikide valitsustega. EL rõhutab, kui tähtis on piirkonnas aktiivselt osaleda, tuginedes muu hulgas ÜJKP jõupingutustele, milleks on näiteks väljaõppe pakkumine, suutlikkuse suurendamine ning G5 Saheli piirkondliku koostöö toetamine. Aktiivne osalemine peaks käima käsikäes Saheli ÜJKP missioonide, ELi ja liikmesriikide teiste piirkonna vahendite ja programmide, sealhulgas ELi Aafrika jaoks mõeldud hädaolukorra usaldusfondi, parema koordineerimisega, ning see peaks samuti toimuma algatuse „Julgeoleku ja arengu toetamine suutlikkuse suurendamise kaudu“ raamistikus. Keskendudes endiselt missioonide põhiülesannetele, kutsub nõukogu Euroopa välisteenistust üles, tihedas koostöös liikmesriikidega ja komisjoni talitustega infot vahetades, uurima lähemalt võimalusi muuta nii kiiresti kui võimalik ÜJKP missioonid piirkonnaüleseks.
-